



Vogelwacht Utrecht

DE VOGELWACHT UTRECHT IN VOGELVLUCHT

BESTUUR

Het bestuur in 2009

Voorzitter:	Frits Franssen
Secretaris:	Frank Sidler
Penningmeester:	Thierry Jansen
2 ^e secretaris:	Janneke Kimstra
2 ^e penningmeester:	Willem ten Broeke
Kandidaat-bestuurslid:	Meriam Mentink
Kandidaat-bestuurslid:	Ard Wagenaar
Vice-voorzitter	vacature

Aldus was het bestuur voor het eerst sinds jaren weer nagenoeg compleet. Voorwaar een heugelijk feit.

Algemene ledenexcursie

Op zaterdag 16 mei kregen de deelnemers onder de zeer bezielende en deskundige leiding van John Beijersbergen een indruk van het fascinerende plan Tureluur. De weidse uitzichten, de rijkdom aan vogels, de boeiende verhalen van onze gids, de flarden regen maar zeker ook de zonneschijn, het enthousiasme onder de deelnemers, de fantastische sfeer en na afloop het gezellig samenzijn in "De Heerkeet" waren de ingrediënten voor een zeer geslaagde dag.

Bezoeken coördinatiegroepen

Weer zo goed als op volledige sterkte wilde het bestuur graag in haar nieuwe samenstelling kennismaken met de coördinatiegroepen van alle afdelingen. Het is en blijft echter moeilijk om iedereen uit beide groepen op hetzelfde moment beschikbaar te hebben. Maar het streven was er en is er nog steeds. Het begin is ge-

maakt met de afdeling Amersfoort die het spits heeft afgebeten, gevolgd door de Jeugdgroep. De afspraak met de afdeling Utrecht-Stad werd door de barre winterse weersomstandigheden afgelast. Andere afspraken zijn of worden nog gemaakt.

Bestuursactiviteiten

Direct zichtbaar voor en uitdagend naar de leden toe, waren de algemene ledenexcursie van 16 mei, het themanummer Roofvogels van *de Kruisbek* en de door koning winter geplaagde info-avond op 17 december, voor de midwinter roofvogeltelling. Met diverse instanties, personen en groeperingen heeft het bestuur in verschillende zaken overleg gehad. Zoals o.a. met Staatsbosbeheer in verband met de herstructurering en het gewijzigde beheerplan van het fort Ruijenhoek en de mogelijke invloed daarvan op het broedsucces van de ijsvogels in dit gebied. Met Vogelbescherming Nederland naar aanleiding van het Oursi project (Burkina Faso) en ook in verband met onze medewerking als leiders van excursies op het Trekvogelpad in het weekend van 3 en 4 oktober in de Lage Vuursche. Met de vogelwerkgroep Texel, door te bemiddelen bij een donatie door derden, die specifiek gericht diende te zijn op de Grote Stern. De donateur heeft daarnaast als dank voor onze bemiddeling óók aan de Vogelwacht Utrecht een donatie gedaan. Deze is specifiek bedoeld voor onze inspanningen op het gebied van Weidevogel-

bescherming. Met de Stichting Vogelopvang Utrecht is er gesproken over de mogelijke doorstart. Verder hebben we bemiddeld bij een geschil tussen een bewoner van een huurwoning en een medewerker van een bouwbedrijf die - in opdracht van de coöperatie - wilde handelen bij een bouwactiviteit tijdens het broedseizoen. We hebben een particulier geholpen aan een mogelijke goede oplossing bij een zeer agressieve zwaan op een nest die gevaar vormde voor



Fort Ruijenhoek - Frank Sidler

mens en hond. We zijn in overleg geweest met het Utrechts Landschap in verband met medewerking bij het opzetten en de uitvoering van een uitgebreide soorteninventarisatie op de Vliegbasis Soesterberg en aan de rapportage met betrekking tot de plannen met de Hooge Kampse Plas in de gemeente De Bilt. We hebben medewerking verleend aan het project "Tot hier en niet verder" en hebben een bezoek gebracht aan de werkgroep Sandwijck bij het 25-jarig jubileum op het landgoed Sandwijck. Ook waren we aanwezig tijdens de officiële opening van een zwaluwtuil in Soest. En vanzelfsprekend waren we met liefde en plezier te gast bij de presentatie van het boek "Broedvogels in Nieuwegein. Waar, hoeveel en trends", waar ook nog een actieve rol - in de vorm van dagvoorzitter - was weg-

gelegd. Alle leden in De Bilt, Bilthoven, Den Dolder, Zeist, Austerlitz, Soest, Baarn, Soesterberg en Huis ter Heide kregen het boek door een van de bestuursleden aan de deur aangereikt.

www.vogelwacht-utrecht.nl

De functie van het internet is niet meer weg te denken uit onze digitale maatschappij. Ook de website van de Vogelwacht Utrecht is blijkens de diverse reacties die wij in het afgelopen jaar ontvingen, een efficiënte manier om onze doelstellingen uit te dragen. Het blijkt een laagdrempelige manier om contact met ons te leggen. Of het hierbij gaat om aanmelding van een nieuw lid, een hulpvraag, een melding van een vermoedelijk illegale kap of een reactie op veranderende omstandigheden van leefgebieden, telkens weet men de Vogelwacht te vinden. En in zeker niet de laatste plaats is onze website een ontmoetingsplaats geworden vóór en dóór de leden, de coördinatiegroepen en het bestuur. Voor de midwinter roofvogeltelling is de website evenals het e-mailverkeer inmiddels onontbeerlijk gebleken.

Oursi project Burkina Faso

Met de deskundige vertegenwoordiger van Vogelbescherming Nederland is uitgebreid overleg geweest over de voortgang van het Oursi project in Burkina Faso. De tot nu toe geboekte resultaten zijn bemoedigend. De vertegenwoordiger van Vogelbescherming Nederland - in de organisatie beter bekend als "onze man in Afrika" - was aan het eind van het jaar in Burkina Faso en zal ons in een uitgebreide rapportage over de laatste ontwikkelingen via *de Kruisbek* op de hoogte houden.

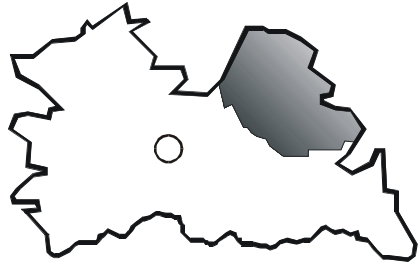
Ledenaantal

Op 31 december 2009 bedroeg het aantal leden, ereleden en donateurs van de VWU 842. Over 2009 is het aantal leden met 4 toegenomen. In de tabel is het aantal leden en donateurs per afdeling uitgesplitst.

Afdeling	leden	donateurs	ereleden	totaal
Amersfoort	145	3		148
De Bilt/Zeist	91	11		102
Doorn/Driebergen	111	15	1	127
Nieuwegein/IJsselstein	143	7		150
Utrecht-stad	160	13		173
Vechtplassen	117	5		122
Buiten afdelingen	17	3		20
<i>Totaal</i>	<i>784</i>	<i>57</i>	<i>1</i>	<i>842</i>

AFDELINGEN

De **afdeling Amersfoort e.o.** heeft een actief jaar achter de rug. Na het vertrek van Nick Hoebe namen we ook afscheid van Dick van Etten als lid van ons coördinatieteam. We prijzen ons gelukkig dat we voor beiden een prima vervanger hebben kunnen vinden in de personen van Luud Baas en Leo Nijhuis. Gevieren gaan we weer een paar mooie jaren tegemoet.



Luud heeft opnieuw plaatsgenomen in de werkgroep natuurlezingen Amersfoort (WNA) waardoor we weer kunnen meedenken over het lezingenaanbod. Een van de belangrijkste wapenfeiten van dit jaar is wel de inventarisatie van het direct ten westen van de stad gelegen buitengebied Hoogland-West. Planologische ontwikkelingen dreigen hier voortdurend dit prachtige gebied aan te tasten, waarbij de lokale politieke partijen zich nauwelijks lijken te bekommeren om het unieke karakter en de biodiversiteit van dit gebied. Dit noopte ons om een visie te formuleren die we via de media naar buiten hebben gebracht. Tevens werd deze visie, evenals de voortgang van de inventarisatie, op onze afdelingswebsite gezet.

De site heeft in de loop van 2009, vooral door de inzet van Leo, steeds meer vorm gekregen. Opzet is om onze site zo actueel mogelijk te houden. Alle informatie aangaande de afdeling (en heel veel meer) is hierop terug te vinden.

De broedvogelinventarisatie werd dit jaar door een tiental mensen uitgevoerd. Telkens heeft één van de coördinatoren een groepje meegenomen om zo het inventarisatiewerk wat meer onder de aandacht van de actieve leden te brengen en een bredere basis te creëren om dit werk te doen.

De publicatie van het rapport "Broedvogelinventarisatie 2007 van het Stadspark Schothorst te Amersfoort" in januari leverde op een iets later tijdstip ook de nodige publiciteit op. Uit deze inventarisatie blijkt namelijk dat er de laatste decennia zo'n 20 broedende vogelsoorten zijn verdwenen. Bij sommige mensen heeft dit een schrikreactie teweeggebracht en Groen Links Amersfoort heeft dit inmiddels in haar verkiezingsprogramma verwerkt en gekoppeld aan het streven naar een grotere biodiversiteit.

De uitwerking van het stadsvogelproject Gevleugeld Schothorst (2002-2003) is in een vergevorderd stadium. Samen met de gemeente wordt er gewerkt aan een boek dat begin 2010 het levenslicht gaat aanschouwen. De tekst is grotendeels klaar, nu nog de foto's erbij, dan een mooie lay-out en het kan geprint als er voldoende financiële middelen worden gevonden.

Aan publiciteit ontbrak het ons het afgelopen jaar niet. Zowel in kranten als op de radio en de tv (NCRV-uitzending over Stadsnatuur) was veel aandacht voor ons vrijwilligerswerk.

Zoals te doen gebruikelijk organiseerden we vrijwel elke maand (met uitzondering van de vakantiemaanden) een excursie. Zo gingen we naar het zuidwesten van

Friesland waar we met name volop ganzen konden spotten. De februari-excursie leidde ons naar het oude rivierenlandschap. We keken bij de Amerongse Bovenpolder en we vervolgden onze weg naar de Blauwe Kamer. We kwamen vele eendsoorten tegen zoals kuifeend, tafeleend en wintertaling. Naast deze eenden waren er de nodige ganzen en roofvogels. Schitterend was de ontdekking van een steenuilt die vanuit z'n uitkijkpost ons indringend gadesloeg.



De pers liep mee bij één van de inventarisaties en zorgde voor de nodige publiciteit.

Verder bezochten we de Nederrijn in de omgeving van Heteren en Wijk bij Duurstede. In mei hadden we plannen om naar de Maasduinen in Midden-Limburg te gaan. Aangezien we daarvoor slechts één aanmelding hadden, hebben we de excursie afgelast.

In juni hielden we een zeer geslaagde avondexcursie naar de Bovenmeent en het Naardermeer. Op het menu stonden grote en kleine karekiet, bosrietzanger, sprinkhaanrietzanger en waterrietzanger! Het werd een schitterende excursie waarbij een boomvalk een show weggaf en we de rietvogels prachtig hebben gehoord. Ook een koekoek liet zich uitgebreid bewonderen door de telescoop.

Het weekend van 25-27 september was geweldig en we hadden maar liefst 20 deelnemers. Eigenlijk te veel voor een 16-persoons accommodatie. Maar gelukkig waren er kampeerders en was het weer nog dusdanig dat er gekampeerd kon worden. Op het programma stonden onder andere Oostvoornse meer, Prunjepolder, de Westplaat, Slag Dobbelsteen, de Maasvlakte en de verschillende dammen. Meeuwen, eenden, steltlopers, roofvogels en de laatste wegtrekkende zomergasten lieten zich bekijken! De Cetti's zanger hebben we goed kunnen horen en op de Maasvlakte werd jacht gemaakt op een sperwergrasmus, die we helaas niet in het vizier hebben kunnen krijgen.

In het verlengde van dit weekend hebben we een enquête gehouden onder de deelnemers om uit te vinden hoe zij het weekend hebben ervaren. Als coördinatieteam zagen we de groep toch weer uiteenvallen in enerzijds de zo-het-zich-aandient vogelaars en de vogelaars die zoveel mogelijk soorten willen zien in zo'n omgeving en niets willen missen. Verder stelden we vast dat we als Amersfoorters te weinig kennis van het betreffende gebied hebben om snel en adequaat op de goede locaties te komen. De volgende keer is het handig om lokale vogelaars in te schakelen die daarbij behulpzaam zouden willen zijn.

Zaterdag 3 oktober stond landelijk in het teken van de vogeltrek. Normaal staan we op World Birdwatchday met onze kijkers op onze trektelpost bij het Hazewater. Dit jaar was er echter door verhindering en ziekte te weinig bezetting en vond er geen telling plaats.

In november bleven we redelijk dicht bij huis. De Arnhemheerpolder en de Schuitembeekdelta stonden op het programma met als afsluiting de vogelkijkhut bij strand Nulde. Naast de kleine zwanen, de grote zilverreigers en de goudplevieren zagen we ook veel eenden en diverse steltlopers. Bij elkaar bijna 70 verschillende soorten.

Traditiegetrouw sloten we het jaar af met een avondje bosuilenbalts. Rond deze tijd beginnen de mannetjes hun territorium af te bakenen. Zowel de mannen als de vrouwen lieten zich weer goed horen. In ieder geval spanning alom. Opnieuw was deze excursie geheel "volgeboekt". Met ruim 30 personen gingen we op stap. Ook voor kinderen is dit altijd een spannend avontuur met een hoog "Harry Potter"-gehalte.



Het was genieten. Niet alleen van de vogels maar ook van het weer.

Afdeling Driebergen/Doorn

Twee lezingen, negen excursies en twee broedvogelinventarisaties hielden ons het afgelopen jaar bezig. Verder controleerden we een kleine dertig kerkuilen-kasten.



Excursies

Naast een canon van excursies naar boeiende gebieden, streven we in het jaarprogramma naar afwisseling. Natuurlijke successie in terreinen en menselijke activiteit brengen soms een devaluatie van het vogelgebeuren daar met zich mee en soms doet het omgekeerde zich voor. Dat zijn redenen om van excursiedoel te veranderen. Daarnaast zijn er locaties, die we eenmaal per twee jaar bezoeken. Soms voegen we na onderzoek een nieuw gebied aan de lijst toe.

Lezingen

Op 2 april was "De Gelderse Poort", een door Rijn-armen opgebouwd landschap daar waar de Rijn over onze landsgrens komt, het onderwerp van de lezing. Harvey van Diek, natuurfotograaf uit die streek en bekend bij SOVON, deed een plaatjes- en vertelboek open over de vogelrijkdom van dit gebied. Honderdtwintig broedvogels vertonen zich in dit landschap en ze hebben gelijk. Verhoging van het waterpeil moet voor "natte" broedvogels een extra verbetering brengen.

"De vos" zijn biologie, populatiewedervaren en invloed op weidevogels werden toegelicht door Jaap Mulder, vossenskundige bij uitstek. De helft van de toehoorders bestond uit professionals uit terreinbeheerskringen. Dat kwam goed uit want de traditionele jagersreflexen staan haaks op een jachtpraktijk die de weidevogelbescherming zou kunnen helpen. Los daarvan heeft alleen in grootschalige weidelandschappen de weidevogel op de lange termijn kansen. Dat de rabiës zo goed als uitgeroeid is door vaccinatie van de vos via aas, was terloopse maar nuttige informatie.

De hoofdzaken van het programma 2009.

10 januari ochtendexcursie naar de zuidpier van IJmuiden. Dit de afsluiting van de tweede vogelcursus af met een.

17 januari Zuid Holland - Zeeland. Zestig soorten waaronder roodkeelduiker, grote zee-eend, grutto's, tureluurs en zwarte ruiters. De zeven vissende zeehonden waren een schouwspel op zich.

22 februari Eempolder-Arkemheen (1/2 dag). De enthousiaste trek van veldleeuweriken, grutto's, goudplevieren en kemphanen is vermeldenswaard evenals het optreden van één lepelaar.

28 maart Honswijkerwaard en Zouweboezem. Het oorspronkelijke doel, Zuidwest-Friesland, werd te elfder ure gewijzigd in verband met het buiige en winderige weertype. Met 64 soorten en het feit dat de opklaringen meewerkten, hadden de deelnemers een goede vogeldag. Boerenzwaluw, huiszwaluw en oeverzwaluw waren voorbodes van de zomer.

18 april Biesbosch-zuid. In een stalen motorboot met kajuit staken we vanuit Drimmelen de Amer over om daarna met zacht pruttelende motor de krekten te verkennen en van tijd tot tijd ongemotoriseerd een dijkje of kade te beklimmen. De visarend, die een uur lang op de top van een hoogspanningsmast verbleef, was het hoogtepunt van onze zestig waarnemingen.

24 mei Westbroekse Zodden. Bij zo'n 26^o C konden de deelnemers genieten van rietzanger, sprinkhaanzanger en territoriaal gekissebis van drie koekoekmannen.

6 juni Engbertsdijkvenen-Reestdal. Dodaars, geoorde fuut en midden op een heiperceel een kleine kolonie oeverzwaluwen bij een vergraving van ca. 100 vierkante meter. De kwartel in het Reestdal was nog verrassender.

12 september Uiterwaarden Rijn en Lek. Van Elst tot Tull en 't Waal hebben we de interessantste vogel terreintjes gemonsterd. Onder andere witgat, oeverloper en ijsvogel waren ons deel. De honderden putters die de akkerdistelpartijen afstroopten, waren niet te missen.

8 november Zuidpier IJmuiden. Met een kalme oostenwind in de rug was het niet verwonderlijk om een roodborst en winterkoning tussen de strandlopers aan te treffen. Op de betonwieren van de zeewering vonden we één drieteenstrandloper (de rest zat op het strand), steenlopers en paarse strandlopers door elkaar. Zelfs twee roodkeelduikers waren actief op een bijna gladdige zee.

Inventarisaties

Twee terreinen zijn geïnventariseerd: het landgoed Walenburg te Langbroek en het landgoed Moersbergen in Doorn.

Walenburg had in het voorjaar weer een maand lang een zingende nachtegaal. Of het een broedgeval geworden is, blijft de vraag. Na het ontbreken van deze soort van 2003 tot en met 2007 was elke belangstelling voor dit landgoed welkom. Overigens is het terrein na de beheerswijziging anno 2004 een paradijs geworden voor struweelvogels, althans in deze fase van de essenhakhoutsuccesie.

Moersbergen is een gevarieerd bos. Drie bosuilen en één buizerdpaar waren actief. De sperwer broedde net tien meter buiten de landgoedgrens, omdat daar op particulier terrein wél een dicht sparrenbosje stond. Ruim dertig soorten hadden een territorium.

Overig

Het toezicht op de kerkuil, althans qua broeden, leverde een uiterst mager beeld op. De grote terugval in de muizenpopulaties (bosmuis, bosspitsmuis en veldmuis) maakte het grootbrengen van jongen tot een teleurstelling. In sommige gevallen werd het legsel verlaten. In het werkgebied Driebergen-Doorn werden slechts tien jongen vastgesteld. In 2008, een jaar met veel muizen, was er een nakomeling-schap van bijna veertig jongen. Een troost is dat er veel kasten bezet waren zonder dat tot broeden werd overgegaan. Als de muizenstand weer aantrekt, gaat er geen tijd verloren met het zoeken naar een broedonderkomen.

Extra manschappen

We kunnen nog steeds één of twee leden gebruiken, voor uitbreiding van de coördinatiegroep.

Afdeling Nieuwegein/IJsselstein e.o.

Wij hebben een bewogen jaar achter de rug. Cees Tims heeft na tien jaar de coördinatiegroep verlaten. Cees was het boegbeeld van de afdeling en heeft met veel enthousiasme de rol van voorzitter vervuld. Tijdens de jaarvergadering van de afdeling is hij zowel door de coördinatiegroep als door het hoofdbestuur (Frits Franssen) voor zijn jarenlange inzet bedankt. De coördinatiegroep is nog



steeds op zoek naar een nieuwe voorzitter. In de tussentijd is Dorien Korver-Benschop de contactpersoon naar het bestuur van de VWU en is Rob Borst de contactpersoon naar de buitenwacht.

Broedvogels in Nieuwegein

Tien jaar na de uitgifte van het boek *"Vogels van Nieuwegein, vogels in een veranderd landschap"* heeft de afdeling een nieuw boek uitgebracht. Op 7 november 2009 is het boek *"Broedvogels in Nieuwegein. Waar, hoeveel en trends"* feestelijk gepresenteerd in de centrale vestiging van de bibliotheek van Nieuwegein. In aanwezigheid van circa 100 man is het eerste exemplaar overhandigd aan de wethouder van milieu, de heer J. van Everdingen. Ook zijn er lezingen gegeven door Kester Freriks, auteur van o.a. *"De Valk"* en *"Vogels Kijken"*, en Luc de Bruijn, een van de auteurs van het nieuwe boek. De sponsors, vrijwilligers en de partners van de auteurs werden in het zonnetje gezet.

De uitgifte van het boek heeft ook tot publiciteit geleid. Op de SOVON-dag van zaterdag 28 november waren drie auteurs namens de VWU aanwezig. Kester Freriks was zo onder de indruk van het boek dat hij een paginagroot artikel schreef dat op zaterdag 28 november in het NRC Handelsblad is verschenen. Op zaterdag 19 december verscheen een artikel in het AD Utrechts Nieuwsblad met Gerrie Abel en Michiel van Vliet. Adri de Groot plaatste een lovende recensie in zijn digitale Vogeldagboek (www.Vogeldagboek.nl). Het binnenhalen van sponsorgelden door Dorien Korver-Benschop en Peter de Nooijer en de borgstelling door het hoofdbestuur maakten het mogelijk om leden van de Vogelwacht Utrecht een gratis exemplaar te geven. Om helemaal uit de kosten te komen, wordt wel een vrijwillige bijdrage gevraagd. Wij willen alle leden die belangeloos geholpen hebben bij de verspreiding van het boek, hiervoor hartelijk bedanken.

Excursies

Hoogtepunten waren het weekend Schiermonnikoog en de excursie naar Diepholz. Het weekend Schiermonnikoog begonnen we met een bliksembezoek aan de Ezumakeeg. Hier konden we al direct verschillende strandlopers vergelijken, waaronder bonte, kleine en Temmincks strandloper. Het hele weekend hadden we zon en op de zondag kon zelfs de jas uit. We hebben op het eiland 112 soorten gespot. Speciale vermelding krijgen de diverse soorten ganzen die we zagen, waaronder 3 roodhalsganzen, witbuikrotganzen en zelfs een blauwe fase Ross'

gans. De Europese kanarie was een mooie afsluiting.

Nieuw voor de afdeling was de excursie naar Diepholz in Duitsland. In dit gebied pleisteren in het najaar veel kraanvogels. Onder mooie herfstkleuren konden we genieten van velden met duizenden kraanvogels. Vooral het invallen van tienduizenden kraanvogels tegen zonsondergang was een indrukwekkende ervaring. Deze excursie is voor herhaling vatbaar.

Ook dit jaar hebben we meegedaan met de Midwintertelling en de World Bird Watch.

Van al dit moois wordt regelmatig door Frans van Maurik een verslag gemaakt dat op de website van de VVU is terug te lezen.

Inventarisaties, onderhoud en MEC

Op het terrein van Waternet in Nieuwegein zijn de tellingen en inventarisaties hervat. Bij Waternet is de organisatie op het gebied van veiligheid aangescherpt. Het terrein is nu beveiligd met hekken die vanuit Diemen worden bediend. Na enig uitzoekwerk zijn de juiste personen bij de nieuwe organisatie gevonden en hebben we nieuwe afspraken voor bezoeken aan het terrein kunnen maken. Ook is weer het jaarlijkse onderhoud aan de zwaluwwand uitgevoerd.

In het MEC hebben we namens de gemeente Nieuwegein twee inloopavonden georganiseerd met lezingen van Jack Folkers en Phil Koken, die beide zeer goed zijn bezocht. Tevens weer onze dank aan de leden die bij toerbeurt de exposities in het MEC op zondagmiddag bemensen.

Gemeentezaken

Memorabel was het gesteggel met de gemeente omtrent de bomenkap in park Oudegein. Uiteindelijk hebben we samen met het IVN een rechtszaak aangespannen om de kap tegen te houden (met dank aan Cees Tims). In deze rechtszaak zijn we door de rechter in het gelijk gesteld.

Tevens zijn we in samenwerking met het IVN bezig een bijdrage te leveren aan het opstellen van een gemeentelijke bomenlijst. In de raadsvergadering van oktober 2008 is de toezegging gedaan om een bomenlijst op te stellen. Deze bomenlijst is het voorwerk voor het nieuwe bomenbeleidsplan. Op deze lijst komen alleen de belangrijke, bijzondere, groenstructuur bepalende gemeentelijke bomen/houtopstanden te staan, aangevuld met monumentale bomen. In de oude kernen Jutphaas en Vreeswijk, bij het kasteel en op de oude begraafplaatsen inventariseren we waar waardevolle bomen staan. Hiervoor hebben Rob Borst en Wilco Stoopendaal op een plattegrond van Nieuwegein de betreffende bomen ingekleurd en met het IVN besproken. Het IVN zorgt voor het schriftelijke commentaar. Na het opstellen van de bomenlijst volgt er een inspraakronde.

Daarnaast hebben Rob en Wilco in samenwerking met het IVN nog rondes gemaakt door het park Oudegein, waar de gemeente voornemens is bomen te kappen. Doelstelling is het behouden van bomen en het bevorderen van duurzaamheid.

Overige zaken

De afdeling heeft gereageerd op de concept structuurvisie Rijnenburg van de Ge-

meente Utrecht. Wij hebben specifiek gereageerd op de plannen met de Nederlandse Plas waar de oeverwaluwwand staat. Door op de concept structuurvisie te reageren heeft de afdeling het recht in het vervolgtraject mee te participeren (inspraak e.d.).

Aan de Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU) hebben we de gegevens van onze afdeling doorgegeven. De NMU stelt een interactieve digitale kaart van de provincie Utrecht samen. Op deze kaart is te zien waar alle lokale en regionale organisaties actief zijn. Hierdoor worden deze organisaties toegankelijker voor burgers met lokale natuur- en milieuvragen.

De **afdeling Utrecht-Stad** heeft een beweging jaar achter de rug. Nadat de coördinatiegroep door omstandigheden al terug was gebracht tot drie personen, heeft later dit jaar ook Maarten van Kleij besloten er, wegens drukke werkzaamheden, een punt achter te zetten. Voor je inzet alsnog dank, Maarten!

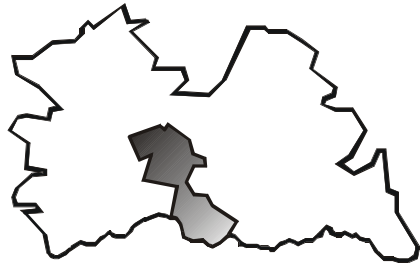
Gezien de beperktheid van de coördinatiegroep hebben we er voor gekozen in ieder geval het excursieprogramma zo

goed mogelijk door te laten lopen. Dit is uitstekend gelukt, met een aantal memorabele tochtjes als gevolg. Zo bezochten we in april de laatst overgebleven korhoenders van Nederland en waren we in oktober op Texel samen met honderden medevogelaars getuige van een nieuwe soort voor Nederland. De opkomst was wisselend; voor een stad als Utrecht met een hoog ledental blijft het toch altijd gissen hoe het komt dat de belangstelling soms zo beperkt is.

In het voorjaar hebben we meegewerkt aan een project van de gemeente Utrecht. Daarin werd middels een vijftal bijeenkomsten op wijkcentra en kinderboerderijen aandacht besteed aan Stadsvogels. Bij enkele bijeenkomsten zijn wij betrokken geweest. De Vogelbescherming (en de daaruit voortkomende Stadsvogelwacht) werkte hier ook aan mee. De Stadsvogelwacht (een soort vervolg op het Wetlandwachten-project, maar dan gericht op stedelijke omgeving) is in Utrecht begonnen en is wat zoekende naar haar rol. Aangezien we beide op dit terrein actief zijn, hebben we hierover overleg gevoerd en houden we in ieder geval elkaar op de hoogte van plannen en bezigheden.

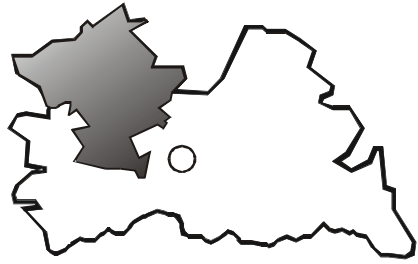
Verder hebben we weer de gebruikelijke medewerking verleend aan de buurtvereniging Wilhelminapark (middels enkele ochtendwandelingen) en zijn we bezig geweest met de gemeente wat betreft oeverwerkzaamheden in resp. Oog in Al en Park de Berenkuil. Gelukkig waren er enkele mensen (al dan niet lid) die ons wesen op deze werkzaamheden, waarna wij contact konden zoeken.

Terugkijkend hebben wij een jaar gehad waarin we gedaan hebben wat we konden, met alle beperkingen die daarbij horen. Voor de toekomst hopen we op uitbreiding van de coördinatiegroep, waardoor taken wat meer verdeeld kunnen worden.



De **afdeling Vechtplassen** organiseerde dit jaar negen excursies. Op één excursie na die vanwege het slechte weer niet kon doorgaan, waren alle excursies zeer geslaagd. Met een gemiddeld aantal deelnemers van 13 mogen we ook niet klagen. Wij willen de diverse excursieleiders bij deze nogmaals hartelijk bedanken voor hun inzet voor de afdeling Vechtplassen. Wij krijgen altijd positieve reacties van de deelnemers over hun uitleg en enthousiasme.

De excursies naar de Zuid-Hollandse eilanden, Zuid-Limburg, Landje van Geijssel/Waverhoek/Botshol/Demmerik, Flevoland en Zuidwest-Friesland waren het meest succesvol. Tijdens de excursies hebben we veel bijzondere vogelsoorten mogen aanschouwen. Een greep uit een omvangrijke lijst levert onder meer het volgende op: roodhalsgans, witbuikgans en zwarte rotgans, oehoe, Europese kanarie, zwartkopmeeuw, krooneend, purperreiger, sneeuwgorst, zeearend, slechtvalk, smelleken, grote grijze snip, porseleinhoen, kleine en grote zilverreiger en kleine rietgans.



Europese kanarie - Jan van der Greef

Naar aanleiding van onze oproep in de jaarbrief 2009 en het jaarverslag 2008 om suggesties, wensen e.d. inzake excursies en lezingen aan ons kenbaar te maken, hebben we enkele reacties ontvangen. Er blijkt vooral behoefte te zijn aan och-

tendexcursies in of in de buurt van onze provincie. In ons jaarprogramma voor 2010 hebben we hier zoveel als mogelijk rekening mee gehouden.

We organiseerden dit jaar één lezing met een grote opkomst. De grote zaal van 't Trefpunt zat vol en de aanwezigen genoten zichtbaar van de werkelijk schitterende foto's die Jack liet zien van vogels en andere dieren uit Midden- en Zuid-Amerika. Prachtig!

We deden dit jaar ook mee aan de Eurobirdwatch. Door de harde wind vielen de aantallen tegen. We telden daarom slechts één ochtend in de wijk Zandweg Oostwaard in Maarssen. Dit leverde een kleine 500 vogels op die overvlogen.

We willen de afdeling Nieuwegein complimenteren met het schitterende boek over de broedvogels van Nieuwegein. Uit ervaring weten we hoeveel vrije tijd hierin is gaan zitten. Petje af! Bij het rondbrengen van het boek kregen we in het algemeen blij verraste leden te zien. We denken dat het boek een aanwinst is voor iedere vogelliefhebber die betrokken is bij de vogels en vogelbescherming in onze provincie.

We kregen dit jaar een verzoek van de gemeente Abcoude om broedvogelgegevens i.v.m. wijzigingen in bestemmingsplannen. Zulke verzoeken sluizen wij altijd door naar onze provinciale SOVON-coördinatoren Wilco Stoopendaal en Gert Ottens. Wij hebben de gemeente er in ieder geval op gewezen dat als er binnen de gemeente Abcoude gebieden zijn aangewezen die vallen onder de Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn dan wel zijn aangewezen als Natura 2000-gebied (ecologische hoofdstructuur), er in het kader van bestemmingsplannen e.d. voor dergelijke gebieden veel stringenter voorwaarden gelden.

Verder kregen wij via het IVN Vecht & Plassengebied een dubieuze mail van de Wildbeheereenheid Noorderpark met het verzoek om gegevens over aantallen en verspreiding van de vogelsoorten op grond waarvan het Oostelijke Vechtplassengebied is aangewezen als Natura 2000-gebied. Dit betreft de volgende vogelsoorten: roerdomp, purperreiger, woudaap, grote karekiet, porseleinhoen, zwarte stern en ijsvogel. Niet alleen vanwege de kwetsbaarheid van deze vogelsoorten maar ook om te voorkomen dat deze gegevens een vrijbrief zijn voor de Wildbeheereenheid om op andere plaatsen in het toekomstige Natura 2000-gebied te jagen dan waar deze vogelsoorten broeden (én niet te vergeten foerageren!), hebben zowel wij als het IVN de Wildbeheereenheid laten weten geen gegevens ter beschikking te stellen. Met andere woorden, we hebben hiermee willen voorkomen dat de Wildbeheereenheid misbruik van deze gegevens zal maken.

De coördinatiegroep vergaderde dit jaar zesmaal. De coördinatiegroep bestaat eind 2009 uit de volgende leden: Cok Augustinus, Richard Pieterse, Gerhard Overdijkink, Werner Krause, Cora Kuiper en Bert van Dillen.

WERKGROEPEN

Werkgroep weidevogelbescherming

Het seizoen kwam traag op gang. Het begon met een zeer droge periode. Doordat het gras explosief ging groeien, werd er voor Koninginnedag al massaal gemaaid. De meeste nesten waren toen nog niet uit.

In een kale polder zijn de nesten en eventuele kuikens zeer kwetsbaar, dat blijkt ieder jaar weer een van de problemen te zijn. Intensieve veeteelt en landbouw gaat eigenlijk niet samen met weidevogelbescherming.

Ondanks de inspanning van de vrijwilligers zijn er ook dit jaar minder nesten gevonden. De achteruitgang van de tureluurs was minder erg dan de grutto's en Kievieten. Daarbij moet worden opgemerkt dat er minder vervollegsels waren.

Dit was het laatste jaar van de vergoedingen per gevonden en beschermd nest. Volgend jaar wordt van de boeren die nog subsidie krijgen een andere inspanning gevraagd. Er wordt dan meer ingezet op de kuikenfase. Hopelijk heeft dit een positiever resultaat!

de Kruisbek

Er verschenen in 2009, zoals de bedoeling, 5 nummers van *de Kruisbek* (met gemiddeld 38 pagina's kopij per nummer). Het is misschien wel interessant om op een rijtje te zetten welke soort kopij in ons verenigingsblad stond. Dat zegt immers iets over onszelf: waar zijn we binnen de Vogelwacht mee bezig, wat heeft onze belangstelling?

Voor het gemak maken we eerst onderscheid tussen de vaste rubrieken en de "losse" artikelen. De laatste categorie kan je onderverdelen in stukken over bescherming, onderzoek en excursies/reizen. De categorie onderzoek steekt er met kop en schouders bovenuit. Maar liefst 18 van de 28 artikelen gaan over onderzoek: zeldzame en schaarse soorten in 2008, enquête winterdieet halsbandparkiet (oproep), jaar van de visdief (oproep), smellekens in Utrecht, broedgevallen kleine mantelmeeuw in Utrecht, snelheidsrecord trekvogels, raven in Utrecht, blij met een dooie snip (wat te doen met een vogelkadaver?), eksters in Amersfoort, onderzoek aan grauwe ganzen rond Schiphol (oproep) en nog 6 artikelen in het themanummer over roofvogels en uilen. Zonder de andere auteurs tekort te willen doen, complimenteren we Gerard van Haaff met het "Onderzoek aan eksters in de wijk Schothorst in Amersfoort", Arjan Boele met "Roofvogeltrek over telpost De Horde, 1997-2009" en Ard Wagenaar, die de drijvende kracht was bij de productie van het themanummer over roofvogels en uilen.

5 van de 28 "losse" artikelen hadden bescherming als onderwerp: 2 stuks over vogelopvang en -revalidatie, "Oude tijden herleven", een kritisch stuk van het bestuur over de plannen om nieuwe snelwegen (ring Utrecht) aan te leggen, "Zomerganzen" in Utrecht, een kritisch artikel over het doden van overzomerende en broedende ganzen in de provincie Utrecht en tenslotte "Help, de muskusrat verzuipt!", waarin Jelle Reumer het op grote schaal verdelgen van muskusratten op de korrel neemt.

En dan tellen we nog 5 "losse" verhalen over excursies/vogelreizen: 2 aankondingen van een algemene ledenexcursie, verslagen van excursies naar Tiengemeten en Schiermonnikoog, en een spectaculair verslag van een vogelreis naar Panama van Toon Vernooij.

Van de vaste rubrieken vertelt "In 't kort" meestal over vogelonderzoek en de scharreleieren van Guus Peterse vallen meer onder de categorie excursies/vogelreizen. Hierbij mag de rubriek "Een dwaalgast onderweg" van Jack Folkers niet onvermeld blijven. Jack liet ons vele nummers meegenieten van zijn wereldreis via boeiende verhalen en prachtige foto's. In de tweede *Kruisbek* van 2009 besloot hij de laatste aflevering van zijn rubriek met een verslag van zijn bezoek aan de bedreigde berggorilla's. Jack, bedankt!

We konden ook een nieuwe rubriek van Frank Sidler verwelkomen over nieuwe (vogel)boeken en nieuws uit vogeltijdschriften. Rest nog om te vermelden dat Toon Vernooij besloot om, wegens drukte met werk en studie, m.i.v. 2010 te stoppen met redactiewerk (hierover elders in dit nummer meer).



Kramsvogel - Jan van der Greef